

napise, kažipote v tujem jeziku in ako si moral vedriti ali prenočevati v gorah, iti ti je bilo v koče, lastnino nam sovražnih tujcev.

Sedaj pa je to vse drugače. V naših planinah ni materinščina več pastorka, ne šopiri se tujščina več kakor se je nekdanj, ampak napisi v slovenskem jeziku ti kažejo pot, kamor se nameravaš podati in če ti je treba odpočitka, greš v našo kočo, kjer si sprejet gostoljubno in dobro.

Turisti in popotniki, kateri so zašli v naše pokrajine in gore, ti so mislili, da so kje v nemških Tirolih, kajti vse — nemško. Dandanes pa ve vsakdo, da je na zemlji slovenski — saj mu pravijo to napisi, pota, koče itd., kar je napravilo »Slovensko planinsko društvo«. In to je prav in velevažno! Kdor je res ta preobrat, ki se je vršil tiho in mirno a vstrajno, zasledoval, ta je prepričan, da je gotovo »Slovensko planinsko društvo« eno najpotrebnejših in najvažnejših društev, kar jih imamo. Letos praznuje »Slovensko planinsko društvo« in pa njeni prvi dve podružnici: Kamniška in Savinska, svojo desetletnico.

Kamniška hoče desetletnico slaviti s tem, da stavi na Kamniškem sedlu, prehodu iz Logarjeve doline v Bistriško dolino lepo planinsko kočo, Savinska pa praznuje svoj jubilej dne 15. t. m. v nepopisno romantično lepi Logarjevi dolini.

V dolini, katero so opevali ne samo naši slovenski pesniki, o kateri je neki nemški pesnik zložil priznani lep epos »Die Rose des Logartales«, v dolini, kjer izvira čista Savina, v tem prekrasnem kotu zemlje, obdanemu od vseh strani z gorskimi vršaci, zberejo se omenjeni dan planinci in prijatelji turistik, da v skupnosti in lepi slogi slavijo velepomemben jubilej.

Deset let sicer ni veliko, ali kar je storila Savinska podružnica v tej kratki dobi, to druga društva ne naredijo niti v 50 letih.

Ne da bi se spuščali v podrobnejšo razpravo o delovanju Savinske podružnice omenimo le, da je ona postavila sledeče gradbe v planinah: Kocbekova koča na Molički planini in zraven nje najvišja kapelica naše škofije »jubilejna kapelica sv. Cirila in Metoda«, zidana v spomin cesarjevega in papeževega jubileja. Te stavbi ste v visokosti 1770 m. Nad potom iz Luč proti Kocbekovi koči pod Ojstrico stoji Lučka koča in pri slapu pod Rinko te vabi v sebe okusno izdelana veranda. Na Menini planini sprejema vse turiste in izletnike prikupljiva Gornjegrajska in pod Medvedjakom zala Mozirska koča. Celjarom in Spodnjėsavinčanom nudi streho Häusenbichlerjeva koča na Mrzlici, v tem ko najdejo zavetišče izletniki na gozdnatem Boču v Bočki koči.

Vse te stavbe, ki so planincem velike važnosti, so nastale v kratki dobi desetih let. Vrh tega napravila in zaznamovala je Savinska podružnica veliko število dobrih potov in stez, iz med katerih je občudovanja vreden zlasti pot skozi Turški žleb.

To so vidni znaki delovanja, pa tudi drugače se je delovalo in doseglo mnogokaj potom spisov, prošenj, spomenic itd.

»Slovensko planinsko društvo« je pravi steber, ob katerega zastonj pluskajo valovi nemškega morja. Zato pa je tudi vredno in potrebno podpirati težnje njegove.

Hočemo ob priliki še pisati o važnosti »Slovenskega planinskega društva«, za danes pa kličemo vsem, ki se zanimajo za naše planine:

Podpirajte to velevažno napravo, zlasti pa naši spodnjestajerski podružnici »Savinsko« in »Podravsko«.

Onim, ki bi se radi udeležili slavnosti Savinske podružnice, naznanjamo sledeči vspeled: V petek, dne 14. t. m. se zberejo turisti in izletniki v Lučah, kjer se prenočuje. Drugo jutro zgodaj odhod v Solčavo, kjer se udeležijo vsi sv. maše. Po isti odhod v Logarjevo dolino — tam skupno kosilo in prosta zabava. Preskrbljeno je za kosilo in pijačo. Pač pa mora vsak do 8. avgusta

naznaniti, če želi kosilo in pijačo, ker je slavnost pri zasebniku, in ni blizo gostilne.

Javi se nadučitelju g. Fr. Kocbeku v Gornjigrad, kjer se vse natančneje izve.

Po kosilu izlet k slapu pod Rinko ali pa v planine na Ojstrico, čez hribe na Koroško i. t. d.

Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Dopisi.

Od Sv. Barbare pri Mariboru. Ciril-Methodova slavnost, katero je v nedeljo, dne 26. julija priredilo tukajšnje bralno društvo, se je najsijajneje izvršila. Slavnosti se je udeležilo lepo število domačinov, prišli so v večjem številu Roperčani, Martinčani in Peterčani, z daljne Hajdine pa so nas počastili vrli tamburaši, kateri so s tamburanjem pričeli slavnost. Večjo pesem, »Sv. brata Ciril in Metod na Slovenskem« so prednašali štirje deklamovalci. V »Uvodu« je razlagal dijak Senekovič, kako sta prišla sv. brata na Moravsko in Slovensko, bogoslovec Hauptman je kot Metod poučeval ljudstvo v veri, provizor Gomilšek pa kot Ciril v ljubezni do naroda in jezika maternega, v »Koncu« je dijak Glonar opisal pot sv. bratov v Rim, kjer je papež uslišal njuno prošnjo in dovolil, da se sme tudi v slovenskem jeziku opravljati sv. maša. Deklamacija je naredila viden utisek na poslušalce.

V slavnostnem govoru je provizor Gomilšek razložil zbranim tri poglobitve zasluge sv. bratov, katere so: 1. Prinesla sta Slovencem luč prave sv. vere. 2. Prva sta pisala v slovenskem jeziku. 3. Naš jezik sta posvetila, ker sta dosegla dovoljenje, da se sme tudi v slovenskem jeziku popevati sv. maša. Da sta sedaj sv. apostolska brata poznana po celem katoliškem svetu, to imamo zahvaliti pokojnega sv. Očeta Leona XIII., ki je že kar v početku svojega papeževanja pokazal svojo posebno ljubezen do Slovanov in nam je ostal do svoje smrti posebno naklonjen. Leon XIII. je bil eden izmed onih papežev, ki so največjo pozornost obračali na veliki slovanski narod, zato ostane spomin na velikega Leona med Slovani neumrljiv. Še pozni rodovi ga bodo slavili zavoljo njegove ljubezni do Slovanov. Sv. brata Ciril in Metod ter Leon XIII. ostanejo za vedno tudi Slovencem zvezde vodnice. Zato govornik navdušuje zbrane, kako naj bi tudi v bodoče bili zvesti veri, kako naj bi ljubili svoj materni jezik in zemljo slovensko, kako naj bi ljubili in radi prebirali dobre knjige in časnike in se oklepali bralnega društva, ki je v kratkem času zelo veliko storilo za krščansko narodno omiko Barbarčanov. Daj Bog, da bi se iskrene želje govornikove izpolnile! Ker pa je barbarška mladina po svoji veliki večini jako vneta za sveto delo v duhu Ciril-Methodovem in Leonovem, je upati, da se bo pričeto delo krepko nadaljevalo in da bo župnija Sv. Barbara vedno bolj napredovala kakor v verskem tako tudi v narodnem oziru.

Sedaj so nastopali drug za drugim domači pevski zbor in hajdinski pevci in tamburaši, da jih je bilo veselo poslušati; mladeniča Kramberger in Žmave od Sv. Roperta pa sta nas v prelepah, navdušenih besedah vspodbujala k delu za narodni in gospodarski napredek.

Naenkrat se dvigne prekrasni zastor našega gledališnega odra in na odru zapazimo Škofičeva Miciko in Maliko ter ljubeznivo nadučiteljevo hčerko Miro, ki so nam izborno predstavljale kratko tridejansko igro »Majnikova kraljica« iz lanskega »Vrtca«. Tej igri je sledila prelepa igra »Sv. Germana«, ki je poslušalce kar očarala. Mačeha je hotela sv. Germano spoditi iz hiše, ker je ta vedno delila kruh med uboge. Ko pa hoče mačeha pred svojimi sosedomi razglasiti Germano kot tatico, ji preišče torbo, v kateri pa mesto kruha najde krasno dišečo cvetlice. Ta čudež spreobrne mačeho, ki odslej ljubi Germano

kot svojo lastno hčerko. Izvrstno je nastopila mačeha (Hrastnik Jozefa), ljubeznjiva je bila Germana (Cvikl Alojzija), jako dobro sta nastopili obe sosedi (Kmetič Antonija in Arnuž Ana) in sosed (Domitar Miha), posebno je ugajal Germanin brat Ludovik (Glonar Jan.) in njegov oče Lovrenc (Lovrenčič Simon), angel (Brlič Jakob) pa je bil v resnici čarobno lep. Skratka: igra se je dovršeno predstavljala. Slavnost je zaključila deklamacija z živo podobo »Večna luč«, ki ste nam jo jako lepo prednašale Škofičeva Micika in Malika predstavljajoči dan in noč. Ganljiv je bil prizor, ko je padlo zagrinjalo in se je prikazala v čarobni bengalični luči prekrasna podoba presv. Srca Jezusovega, pred katero je noč padla na koleni in priznala zmago dnevu in Kristusu, viru vse luči. Še so zapeli in zatamburali neutrudni hajdinski pevci in tamburaši nekaj krasnih pesmic in zapustili smo slavnostni prostor veseli in zadovoljni, da smo toliko lepega videli in slišali, zadovoljni pa so bili tudi naši mladeniči Marijine družbe, ki so dobili lepo svoto v poravnanje dolga za mladeniško zastavo.

Slava tebi, vrlo bralno društvo barbarško za to lepo slavnost! Deluj tudi v bodoče tako neumorno za verski in narodni napredek! In vi mladeniči barbarški in ve dekleta, naprej po dosedanjem pravem potu, ne omahnite v ljubezni do Boga in domovine, ostanite vrli, pobožni, delavni, veri in narodu zvesti do zadnjega diha!

Iz Gorice pri Mariboru se nam poroča o naglosti pošte, kako ta tamkaj posluje. Občina Gorica ima dozdej svojo pošto v Račah, kateri posel opravlja Gajšek. Med Gorico in Račami je daljava štiri kilometre in iz Maribora na Gorico se lahko peš pride v treh urah. Pošta pa rabi deset dni ali pa tudi še več. Dostim se pa tudi pripeti, da je sploh ne dobe in to je velika krivica za Goričane posebno v pravnih zadevah. Kje pa so občinski uradniki in predstojniki? Seveda za te je bolje, da pozneje izvedo kaj slabega od višje oblasti.

V bližnji vasi Strazgojnica, ki je eden kilometer od Gorice, je poštni nabiralnik, ki ima dnevno zvezo s pošto na Pragarskem. Od tam bi mnogo lažje in na vsak način redneje ter pravočasno pošta prihajala. Ta predlog je stavila celo politična oblast, toda kakor je zgoraj navedeno, gospodje uradniki in predstojniki imajo rajši počasno pošto, ker mislijo, da je boljše, če pozneje izvedo kaj slabega. Tega pa ne moremo dalje prenašati, zato želimo, da bi se ta zadeva že skoro uravnala.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Zborovanje pri Sv. Petru pri Mariboru. »Slovensko društvo« priredi v nedeljo, dne 9. avgusta 1903 ob 3. uri popoldne v Muršečevi gostilni pri Sv. Petru pri Mariboru zborovanje, pri katerem bodeta govorila odvetnik gosp. dr. Glaser o gospodarskih težnjah stajerskih Slovencev, in odvetnik g. dr. R. Pipuš o raznih političnih vprašanjih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Shod volilcev v Majšpergu. Shod državnoborskih in deželnozbornih volilcev bode v Majšpergu v nedeljo, dne 16. avg. t. l. popoldne. Poročal bode poslanec g. dr. Ploj in drugi.

Shod na Spodnji Poljskavi. Na Spodnji Poljskavi delajo se priprave za političen shod, ki se ima vršiti v nedeljo, dne 16. avgusta ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne g. Dragotina Hrastnika. Zborovanje sklicuje slovenjebistriško politično društvo in

bodeta poročala oba poslanca. O narodnem šolstvu obljubil je govoriti g. dr. Vekoslav Kukovec iz Celja. Ko bodo priprave dovršene, objavimo natančnejši program. Izrednega pomena pa je, da se je začelo v tem najhujšem nemčurskem gnezdu narodno gibanje.

Iz pošte. Poštni upravitelj gosp. Jožef Kladnik na Vranskem je imenovan za poštarja istotam in poštni upravitelj g. Franc Kacian v Rajhenburgu je imenovan za poštarja istotam.

Mariborske novice. Kakor vsako leto, je bilo tudi letos na Porcijunkolo mnogo romarjev v Mariboru poklonit se čudežni Materi božji v franciskanski cerkvi. — Trgovec s perutnino Ignacij Schifko je ustrelil minulo soboto svojo ženo in potem samega sebe. Ker še ni bil popolnoma mrtev, vrgel se je v Dravo. Hotel je tudi svoja dva otroka umoriti, toda ista sta mu pobegnila. Schifko je bil znan kot surov, prepirljiv človek. Živel je zaradi tega s svojo ženo ločen. — V ponedeljek popoldne je skočil 24 letni knjigoveški pomočnik Janez Grušovnik v Dravo. Plavarski mojster Robič, kateri je takoj vesljal za samomorilecem, ga je potegnil iz vode, predno je izginil v valovih. Prepeljali so ga v njegovo stanovanje. Grušovnik noče izpovedati, zakaj se je hotel usmrtiti. — Najemnika v Götzovi pivovarni je zadela v ponedeljek, dne 3. t. m. kap. — Istega dne je skočil raz mali mostič v koroškem predmestju v Dravo Franc Rakovec. Pomanjkanje je gnalo nesrečnega v smrt. Trupla še niso našli.

Od Sv. Antona na Pohorju se nam poroča, da je predaval potovalni učitelj gosp. Iv. Bele dne 19. julija o sadjereji ter da je navzcevo ljudstvo z velikim zanimanjem sledilo njegovemu izvrstnemu izvajanju.

Nesrečen lovec. Viničar Anton Vogrinec v Presiki pri Ljutomeru je hotel s starim samokresom zajce streljati. Pištola se mu je pa v roki razpočila ter mu odtrgala štiri prste leve roke in ga na nogi precej poškodovala. Prepeljali so ga v bolnišnico v Radgono.

Grajščino Freistein—Volovšek pri Spod. Polskavi so kupili gg. dr. Danilo Majaron in drugovi v Ljubljani za 200.000 K. Bivši lastnik je bil Mažar grof Balyany.

Mesto pred oltar v bolnišnico. V torek, 28. julija zgodila se je velika nesreča med Kozjem in Bučami. Gosp. primiciant iz Podsrede Janko Škerbec prišel je v Kozje vabit k svoji novi sv. maši za 16. avgusta. Iz Kozjega peljal se je proti Bučam in Polju obiskat g. jubilanta Kragl-a. Malo pred Bučami na strmi cesti na ovinku prevrže se voz, ker je zavor popustil in gospod primiciant pade tako nesrečno, da si je pod kolonom zlomil nogo in prinesli so ga v farovž. Revez silno trpi in po sodbi zdravnikov še bo trpel kake tri mesece. Dne 31. m. m. so ga prepeljali k usmiljenim bratom v Gradec in še-le tedaj bo pel sv. novo mašo v Pod-sredi, ko ozdravi.

Okostnjak so našli pri košenju sena v občini Vrhe pri Slovenjgradu v neki močvirni dolinici. Po ostankih obleke so spoznali, da je okostnjak nekega Crkovnika, kateri je zginil o binkoštih. Bil je bolan na plućih ter je brčkone na sprehodu padel in umrl.

Nesreče. Dne 22. m. m. se je ponesrečil pri Sv. Urbanu pri Ptujju Fr. Krajnc, ko je streljal s starim samokresom, katerega je raztrgalo. Ranil se je na levi roki in na obrazu. — Dninar Miha Nemeč v Repiču pri Leskovcu se je ponesrečil 24. m. m. pri mlatilnem stroju, kateri mu je zmečkal levo roko.

Ogenj. V Luterjah občina Ponkva je zgorela dne 24. m. m. hiša Mihaela Majcen. Zažgal je 4 leten deček. — Dne 26. m. m. so zažgali otroci gospodarsko poslopje Matije Veselak v Levcih pri Petrovčah. Zgorela

je hiša in gospodarsko poslopje. — V Dornovi, občina Gomilsko je zgorela 24. m. m. hiša Antona Basle. Zažgal je gospodar sam, ki je sel na podstrešje z gorečo svetilko; na stopnicah se je spodtaknil ter razbil svetilko, katera se je vnela ter povzročila požar. — V ponedeljek, dne 3. t. m. je zgorel hlev posestnika H. Mulec v Studencih pri Mariboru. Ogenj se je kmalu prijel sosednjega hleva posestnika J. Scheruga, ki je tudi pogorel. — Viničarija Janeza Kokolj pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je zgorela dne 26. t. m. Zažgal je petleten fant viničarjev.

Peronospora se je pokazala v okolici Maribora na nekaterih krajih. Mi opozarjamo vinogradnike, da začnejo pravočasno škropiti. Vlažno toplo vreme najbolj pospešuje pomnoženje peronospore.

Tečaj za čevljarske mojstre se vrši v Gradcu od 31. avg. do 3. okt. v štajerskem obrtno pospeševalnem zavodu.

Umrl je nemškonačionalen profesor iz Ljubljane Halada, dne 29. m. mes. v Ponkvi. — V Makolah je umrla dne 1. avg. Neža Škerbiš, posestnikova hči iz Mostečnega. Pridni pokojnici svetila večna luč!

Ogledovanje govede ormoškega okraja se bode vršilo v sredo, dne 16. sept. 1903 od 8. ure popoldne naprej na živinskem sejmišču v Ormožu. Zato je določenih državnih daril 610 K in deželnih daril 450 K; skupaj 1060 K. Okrajni zastop ormoški pa je v ta namen določil 200 K. Za bike so določena 4 državna in 4 deželna darila, za krave 6 državnih in 5 deželnih daril; za junad 2 državni in 2 deželni darili.

Prodaja tobaka v Vidmu z letnim doneskom 400 K je razpisana. Prošnje so zapečatenе doposlali c. kr. finančnemu ravnateljstvu v Mariboru do 29. avg. 1903.

Ubeglega kaznjence Franca Repeta, ki je ušel iz Maribora, so prijeli orožniki v Češnjicah na Kranjskem.

Konjiški „fajerber“. Prihodnjo nedeljo obhaja konjiški fajerber 30 letnico svojega obstanka. V tem društvu je tudi mnogo Slovencev, na katere pa se pri javnih društvenih prireditvah ne jemlje nikdar ozir. Društvo je postalo popolnoma ognjišče nemškonačne misli. Zato pa je čas, da mu Slovenci obrnejo hrbet. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. V Konjicah je dovolj Slovencev, ki bi si naj s pomočjo slovenske okolice osnovali lastno slovensko požarno brambo. Čim prej, tem boljše!

V Savinskih planinah opazujemo se precejšnje turistično gibanje. Na Jezerskem pod Grintovcem je polno Čehov, sploh je to prava češka kolonija. V Logarjevi dolini najdeš vsak dan tujce. Tudi na Ojstrici bilo je že precej izletnikov. Prvi so bili letos na Ojstrici 15. junija. Sploh se opaža, da bo letos v Savinskih planinah število turistov in izletnikov večje, kakor je bilo prejšnja leta. Minuli teden mudil se je v tem pogorju vseučiliščni profesor dr. Murko v spremstvu prof. Cilenška, ker je študiral stavbo in vredbo hiš in poslopij v Savinskih planinah, o katerem predmetu hoče spisati studijo. Gospodje duhovniki lahko mašujejo v kapelici pod Ojstrico zraven Kocbekove kočice (1770 m). Neki nemški profesor, ki je prepotoval že večji del Alp, pravil je te dni, da nikjer ni našel toliko raznovrstne naravne krasote, kakor ravno tukaj. Ostri vršaci spominjajo na Dolomite v Tirolih, Logarjeva dolina, Robanov kot i. t. d. prekaša dolinice v Švici, gostoljubno in prijazno prebivalstvo pa daleč nadkriljuje stanovalce v nemških in laških planinah.

Zakaj hodili bi v tujino,
Imamo lepšo domovino?

Dijake opozarjamo na to, da so oproščeni pristojbin za prenočevanje in bivanje v kočah »Slovenskega planinskega društva«, plačajo le vstopnino 20 vinarjev. Oproščeni so pa le takrat, ako imajo društveno legitimacijo, katero dobi vsak dijak brezplačno

pri osrednjem odboru S. P. D. v Ljubljani ali pa pri posameznih podružnicah. Pri nas na Štajerskem tedaj pri vodstvu »Podravske« podružnice v Rušah ali »Savinske« v Gornjemgradu, kamor se naj pismeno obrnejo po iste. Dijak brez legitimacije se smatra kakor vsak drug turist in mora plačati vse pristojbine.

Tatvine. V Zrečah pri Konjicah je ukradel neki Sunta posestniku Matiji Jelenšek kravo, vredno 340 K in obleke, v vrednosti 60 K. Še isti dan so prijeli uzmoviča.

Mlad tat. V Gradcu je bil obsojen v šestmesečno težko ječo 16 letni hlapec Franc Neger iz Fram, ker je ukradel v Leiteršbergu pri Mariboru kravo, katero je prodal v Št. Kunigundi ob Pesnici nekemu posestniku za 127 kron. V Lučanah so ga orožniki prijeli ter ga izročili graškemu sodišču.

Mažarska predrznost. Preteklo nedeljo je bila v zdravilišču Rogatec-Slatina veselica na korist pogorelcem v Slovenjem Gradcu. Slavnostni prostor je bil okrašen z deželnimi in cesarskimi zastavami. Navzoče mažarske letovičarje so posebno bodle v oči črno-rumene zastave. Zahtevali so od ravnateljstva zdravilišča, da deželne in črno-rumene zastave odstrani in ravnateljstvo je ustreglo mažarski zahtevi ter odstranilo deželne in cesarske zastave. Tako predrzni si upajo biti Mažari v Avstriji!

Celjske novice. Izvanredni občni zbor »Zveze slovenskih posojilnic« se bode vršil v soboto, dne 8. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne v Narodnem domu v Celju. — Celjski »Sokol« ima dne 8. t. m. ob polu 9. uri zvečer v čitalniški dvorani Narodnega doma občni zbor. — Mostič pri Grenadirju čez Savinjo je dodelan ter se je te dni blagoslovil in izročil prometu. Mostič stane okoli 8000 kron. — Pravila prostovoljne požarne brambe za celjsko okolico se bodo predložila namestniji v odobrenje.

Sv. Miklavž nad Laškim. Okr. zastop v Laškem je blagovolil k zgradbi naše nove ceste podeliti 500 K in jih je 300 že izplačal. Srčna hvala za to! Nekdaj je bila cesta na prijazen hribček sv. Miklavža. Pa vremenske sile so jo bile razdrle. Zda pa so jo farani zopet zgradili v toliko, da se da pripeljati do kraja. V takih dneh, ko ni bilo posebno nujnega dela na polju, so segli k delu pri cesti; in cesta je za silo že napravljena. Upamo, da bo v kratkem do cela dodelana in bo po ceni, med tem ko so po drugod drage, kjer jih zidajo občinski ali okrajni zastopi. Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal.

Povodenj pri Gornjem Gradu. Iz Gornjega Grada se nam piše: Čeprav je deževalo četrtek ves dan in po noči na petek, vendar ni bilo nikake nevarnosti, da bi vode prestopile svoje struge. Kar nastane petek zjutraj po peti uri nevihta. Ob pol šestih je treščilo v grad, seveda brez skode, ker so strelovodi preprečili vsako nevarnost. V tem času se je nad Črničcem utrgal oblak. Strašne množine voda so drville od Nove Štufte po Dreti proti Gornjemu Gradu. V dobre pol ure je voda narasla za 4 m. Drvila je seboj hlode, deske, narejene plove in vse kar je mogla ugrabiti. Pod Gornjim Gradom je podela skoro vse jezove in napravila posestnikom veliko škodo. Odtrgala je tudi eno njivo in zasula več travnikov. Mostovi so bili v veliki nevarnosti; nekaj brvi pa je naval odnesel. Iz hlevov so morali živino odgnati na višje kraje, celo na pode. Najstarejši ljudje ne pomnijo tako nenadne povodnji.

Cerkvene stvari.

Sv. Magdalena pri Mariboru. Vsem blagim darovalcem za stavbo nove predmestne cerkve magdalenske prisrčna zahvala! Sv. maša se bo za nje služila 7. avgusta ob 6. uri. — Simon Gaberc.

Zlata maša preč. g. Antona Hajšeka v Slovenski Bistrici dne 3. avg. se je vršila

izvenredno slovesno. Prisotnih je bilo 82 duhovnikov. Slavljencu je došlo nebroj čestitk.

Imenovanje. Č. g. Peter Štefan, kaplan pri Sv. Magdalen pri Mariboru je imenovan vojaškim kuratom v Gradcu.

Redka slavnost v Zičah. Dne 30. julija t. l. je tukajšnji gospod župnik in zlato-mašnik Gašper Zabukošek obhajal šestdesetletnico duhovništva t. j. bral je biserno sv. mašo. Že predvečer naznanjalo je streljanje in slovesno zvonjenje bodoči praznik. Ob deveti uri zvečer so domači gg. dijaki in nekaj drugih gospodov iz Konjic pod oknom mu zapeli par lepih pesmic, kar je častitljivega starčka ganilo do solz. Lepo okrašena cerkev in župnišče, slavoloki, umetna razsvetljava itd. so pričala, kako ljubijo župljani svojega dušnega pastirja. Vkljub obilnemu delu se je zbralo na ta dan mnogo gospodov duhovnikov in drugega ljudstva, ker sleherni je hotel videti še enkrat častitljivega slavljenca, dobro vedoč, da kaj takega ne doživi bržčas v življenju več. Brezdomno ostane ta dan vsem v večnem spominu. Še na mnoga leta!

Društvena poročila.

Selnica ob Dravi. Veselica, ki se bo vršila v nedeljo, 9. avgusta na vrtu g. župana Hernaha, obeta biti nad vse sijajna. Pri koncertu bode pevski zbor pel sledeče skladbe: »Cesarska pesem«, »Slovenska dežela«, »Po zimi iz sole«, »Studenčku« in »Kedaj moramo piti«. Tamburaški zbor bode sviral: »Lepa naša domovina«, koračnica; »Spominčice«, valček; »Rasti rožmarin«, varijacija; »Tamburaška koračnica«, »Ruski ciganski valček« in »Selniški tamburaši«, polka. V zabavo bo služila ciganska kubinja, ruska kavarna, šaljiva pošta, ples itd. Začetek ob 3. uri popoldne. Ker je Selnica oddaljena le četrt ure od postaje Ruše, nadejati se je ogromne udeležbe!

Zahvala. Katol. izobražev. društvu v Studenci pri Mariboru je daroval neimenovani 10 K za društveno zastavo, za kar se društvo toplo zahvaljuje.

Ljutomerski „Sokol“ ima dne 15. avg. ustanovni shod.

V Št. Janžu na Vinski gori je bila dne 2. avg. t. l. pri gostilničarju J. Vonavšek po domače »Obirc« naredna veselica, katera se je prav izborno obnesla. Ob 3. uri popol. so že prihajali gosti peš, kakor tudi na vozeh od vseh strani. Streljalo se je tudi iz topičev, da se je daleč razlegalo. Ko so pa prišli velenjski tamburaši, tedaj se je začelo živahno gibanje. Srečolov se začne. Čisti dobiček je namenjen za ubogo šolsko mladino v Št. Janžu na Vinski gori. Srečolova se je vdeležilo mnogo ljudi. Posebna čast gostom iz Velenja, kateri so nas ne samo s svojim obiskom počastili, ampak tudi precej globoko v žep segli in s tem pokazali, da jim uboga šolska mladina ni deveta briga. Posebna čast in bvala gospej Spenkovi, Hudovernikovi, Skazatovi in Virtovi! Šolska mladina ne bode nikdar pozabila njih dobrih src in darežljivih rok. Preljubi Bog naj jim stotero povrne! Ker so pa prijatelji mladine iz Šoštanja zadržani, se veselice vdeležiti, so pa poslali precejšno svoto za ubogo šolsko mladino. Posebna hvala velec. visoko spošt. gospodu notarju Kolšek. Mlademu tamburaškemu zboru, kateri je brezplačno sodeloval, pa častitamo, upajoč, da nas še večkrat s svojim izbornim tamburanjem razveseli. Iskrena hvala tudi gosp. Kovaču, tajniku v Velenju, kateri si je zelo prizadeval in se trudil, da se je veselica v tako brojnem številu in tako dobro izvršila. V imenu šolske mladine Ant. Glaser, nadučitelj.

Hamborn na Nemškem. Preteklega leta se je tukaj ustanovilo društvo sv. Barbare za slovenske rudarje. Meseca julija je

potrdil prečast. gospod münsterski škof društvena pravila in je tukajšnjega duhovnika imenoval predsednika. Tako je postalo naše društvo cerkveno društvo. Dne 16. novembra t. l. je imelo društvo blagoslovljenje svoje zastave; pri tem pa je bila procesija, in nemški rudarji od St. Rafael-Knappenvereina so na odru lepo predstavljali več zanimivih stvari. O božiču smo imeli božično slovesnost z božičnim drevescem, na velikonočno nedeljo pa smo prvič igrali tombolo. Meseca januarja nam je po-lala »slov. kršč.-socialna zveza« zastoj nad 500 slovenskih knjig za ustanovitev društvene knjižnice. Narodne časnike beremo v neki gostilni tukaj in sicer: »Slov. list«, »Slov. Gospodar«, »Naš Dom« in »Mir«; »Domoljuba« in »Bogoljuba« je nekaj udov naročilo. Obhajali smo tudi papežovo 25letnico Leona XIII. Večkrat ob nedeljah se je vršila popoldne božja služba v materinem jeziku, katero nam je opravil naš gospod predsednik. V nedeljo, dne 26. julija pa smo imeli zopet veliko veselje; obhajali smo namreč prvo ustanovno slovesnost. Gospod predsednik je imel kratek nagovor v slovenskem jeziku; on je tudi rekel, da bi v kratkem rad potoval v slovenske dežele in bi se učil malo več slovenskega jezika. Potem smo igrali tombolo in sicer z domačimi kartami, ki so se dobile iz domovine. Nafo pa se je predstavljala igra »Dr. Vsezna!«. Vsi igralci so prvič na odru nastopili, pa vendar so celo predstavo izvršno izvršili. Gosp. predsednik je poskrbel za lepe igralske obleke. Rojaki, katerih je mnogo prišlo na slovesnost, so se vsi jako veselili. Želeti je, da bi se jih še več našemu društvu pridružilo, ki je prvo slovensko društvo na Nemškem.

Iz drugih krajev.

Sv. Oče Pij X. Življenjepiš novega papeža najdejo naši čitatelji v pastirskem listu, ki ga priobčujemo na prvih straneh. Tukaj prinašamo nekatere črtice, ki bodo gotovo vsakogar zanimale.

Osebnost novega papeža. Papež Pij X. je lepe, čvrste postave s priljudnim obrazom, iz katerega gleda dvoje prijaznih, bistrih oči. Lasje so osiveli, toda jako gosti. Visoko čelo priča o njegovem odkritosrčnem in plemenitem značaju. Čeravno je že 68 let star, vendar je njegovo lice brez gub. Dobrotljivost in blaženost razodeva njegova prikazen. Kot patrijarh v Benetkah je storil novi papež brezštevila dobrot ter je bil v obče priljubljen pri vseh. Ko se je odpravil v Rim k izvolitvi novega papeža, ga je ljudstvo burno pozdravljalo, kar kaže, kako spoštuje benečansko ljudstvo svojega višjega pastirja. Storil je pa tudi vse, da ga more ljudstvo spoštovati in ljubiti. Za uboge kaznjence je storil veliko dobrega, večkrat jih je obiskal v ječah ter jim skušal olajšati njihovo težko stanje. Ubogim so bila njegova vrata vedno odprta. Z italijansko kraljevo hišo je bil novi papež vedno prijatelj ter je večkrat kralja obiskal. Posebno je velik prijatelj umetnosti, katero je vedno podpiral.

Bratje in sestre Pija X. Papež Pij X. je iz priproste kmečke rodbine. Nekateri njegovih bratov in sester še živijo dandanes skromno. Sarto je najstarejši. V Salzano, majhnem kraju v bližini Maestro, živi edna sestra, Antonija, ki je omožena z nekim krojačem. Druga sestra, Lucija, je žena nekoga trgovca. V Riese, rojstnem kraju novega papeža, je omožena njegova sestra z nekim prodajalcem soli in duhana, ki ima tudi gostilno. Njegova mati in tri neozenjene sestre so še pred kratkim bivale v bližini patrijarha. Njegov brat Angelo je posestnik neke gostilni v Matui.

Priljubljenost sv. Očeta. Novi papež Pij X., bivši kardinal Sarto, se odlikuje po srčni dobrotljivosti in milobi, ter uživa v Benetkah veliko spoštovanje. Benečani bodo njegovo izvolitev za papeža z velikim veseljem pozdravili. Njegovo življenje in vedenje je

skromno, zato je bil jako priljubljen. V Rimu ni bil mnogokrat. Ko je bil imenovan za patrijarha beneškega, se mu je vlada ustavljala in mu odrekla plačo. Končno se je doseglo sprazumljenje, ki je zadovoljilo obe strani. Njegov prednik, papež Leon XIII. mu je rekel nekaj, da bi bil on najsposobnejši mož, da bi zasedel prestol sv. Petra. Temu se je patrijarh silno začudil ter dejal, da bi ta visoka služba presejala njegove moči. Nato Leon: Mi vemo, da bi Vi Cerkvi izvrstno služili, zato imate vse potrebne lastnosti. Splošno se trdi, da bo vladanje novega papeža miroljubno.

Kardinal Sarto na poti k volitvi. Predno se je odpeljal iz Benetk v konklave v Rim, je kardinal Sarto dejal: »Videli bode, hitro bomo imeli novega papeža. Ubogi mož! Kak križ bo moral nositi na svojih ramah. Jaz ne bi želel biti oni, ki bi ga nosil.« Sarto se ni nadejal, da bo izvoljen papežem. Ko mu je neki prijatelj pred odhodom voščil srečo, dejal je kardinal Sarto smehljaje: »Vzel sem vožnji listek za tje in nazaj!« Sedaj se ne bo več prišel nazaj, ker kot vatikanski jetnik papež ostane v Vatikanu.

Grb Pija X. Papež Pij X. ima v svojem grbu v zgornji polovici leva, v drugi polovici sidro z vrvi, ki sega do polovice v vodo. Leta 1890 je prorokoval v Kalabriji rojeni Joahim o nasledniku Leona XIII.: »Funis de litore venit!« (Vrv je prišla z obrežja). Pij X. ima v svojem grbu vrv in prihaja iz Benetk.

Ura smrti. Nek zdravnik je že pred leti opazoval, ob katerem času umre največ ljudi. Med 3000, pri katerih si je uro smrti zabil, je razvidel, da največ ljudi umre med 5. in 6. uro zjutraj, najmanj med 9. in 10. uro popoldne. Tudi med 10. in 3. uro po dnevi ne umre mnogo ljudi. Splošno umre največ ljudi med 3. in 6. uro zjutraj. Nek drug zdravnik je od 6000 ljudi konstatiral, da je največ smrtnih slučajev od 1. do 8. ure popoldne, manj od 1. ure popoldne do polnoči. Slavni pariški fiziolog Charles Feré je dal v dveh pariških bolnicah uro smrti zaznamovati tekom 10 let in konečno ni pritrdil popolnoma dosedaj običajnemu mnenju. Zapazil je posebno, da je smrtna ura med 7. in 11. uro zvečer redkeja, nego ob drugih časih. Berolinski zdravnik Schneider je zabil v 57.000 slučajih smrtno uro in je pri tem prišel do zaključka, da največ ljudi umre med 4. in 7. uro zjutraj.

Pripovedke o sv. očetu. Leon XIII. je svojega nečaka grofa P. imenoval šefom svoje garde. Grof P. je imel poleg mnogih krepostij to slabo navačo: strastno je igral. In zgubil je več, kakor je premoglo njegovo premoženje, in po naravni poti je torej zlezal v dolgove. Postal je tedaj zelo otožen, šel k sv. očetu in mu potožil svoje gorje ter ga prosil za pomoč, ob enem mu pa tudi obljubil, da ne bo več igral. In papež mu je dal, toda tudi rekel, da drugič ne dobi več. Grof je obljubil, da se poboljša, toda le v besedah je bilo — skoro je zopet jel igrati. Zaigral je zopet vse ter prišel v veliko denarno zadrego. A zdaj si ni upal več sam iti k sv. očetu, marveč je pregovoril svojo lepo ženo, naj gre k sv. očetu in naj z malo nakano dobi od njega denarja. Grofica je res šla k papežu ter mu s solzami v očeh govorila: »Sv. oče in ljubljani stric, ali se morajo dolgovni plačati?« — »Gotovo!« je bil odgovoril. »To je glavna dolžnost, ki jo mora človek izpolniti.« — »Dobro veste, sv. oče, je nadaljevala grofica, »kako je moj mož slab — zopet je vse zaigral.« (Leon XIII. je s pozornostjo opazoval neko muho, ki se je sprehajala po oknu.) »Lep glas imam . . . Zvedeli so za naše zadrege in in neki impresario mi je ponudil, naj vsprejemem mesto operne pevke. Ali mi dovolite to?« Grofica se je bala, da bo sv. oče hud vsled tega, ker bo njegova nečakinja pela na odru pred rimskim občinstvom. In dodala je še: »Za svojo osebo rada to storim, da bo moj mož mogel

plačati dolgove... Leon XIII. je nehal opazovati muho. Bil je popolnoma zadovoljen; samo to ji je dejal: »Prav storiš, moja ljubljena hči!... Samo eno mi je težko: Da te ne bom mogel slišati!« — Francoski poslanec na papeževem dvoru, M. Nisaro, bolj težko slisi kakor sv. oče sam. »Ne vem prav, kaj mi pravi«, je dejal nekoč papež. »in on me ne razume dobro, kaj mu jaz odgovorim. Pri najinih poslih to omogočuje dobro soglasje.«

Zakaj izpadajo lasje? V nekem nemškem zdravniškem listu piše dr. Meissner: Že dvetisoč let se zdravniki pripravajo o pravem vzroku izpadanje las. Dve trditvi si stojita na-proti, dočim ena trdi, da je ta bolezen las nalezljiva, je druga mnenja, da lasje izpadajo le vsled nervoznosti. Po zatrditvi zdravnika dr. Jacqueta je v razmerju med zobovjem in lasmi vsakega človeka neka zveza. Mnogoštevilne preiskave so dognale, da imajo ljudje, katerim izpadajo pred časom lasje, slabe zobe ali vnetja v čeljustih. Plemen, ki imajo posebno zdravo zobovje, kakor n. pr. zamorci obdrže tudi do najvišje starosti goste lase. Mogoče je seveda tudi, da vplivajo narobe lasje na zdravo zobovje.

Čuden slučaj. Med grozno nevihto so bile v Pirtsburgu ubite štiri osebe na jako nenavaden način. Kos mokre vrvi, ki se je odtrgal od bližnje zastave, je obvisel na električni žici poulčne železnice. Spodaj se je jeden konec dotikal luže, ki je stala na cesti. Neki Jožef Wisa, ki je tekel proti domu, je slučajno stopil v to lužo in je bil na mestu ubit od elektrike. Mokra vrv je namreč odvajala elektriko od električne žice v lužo. Pozneje je prišel mimo voz, v katerem je sedelo sedem oseb. Jeden konj je bil takoj ubit, ker je stopil v lužo. Trije popotniki, ki so skočili z voza ter se pri tem dotaknili nevarne vode, so bili tudi takoj mrtvi. Ponesrečenecv se niso upali prej dotakniti, dokler ni bil električen tok pretrgan.

Vojaške žrtve. Med Trebnjem in Bilekom v Hercegovini so se vršile pred 14. dnevi vojaške vaje dveh batalijonov pešpoka št. 12. Vojaki so bili opremljeni kakor bi šli na vojsko, to je: bili so otovorjeni kakor živina. Podili so vojake po golem krasu, kjer ni ne sence, ne vode, sonce pa je žgalo, da je postala vročina kakor v peklu. Dosegla je 50 stopinj Celzija, toda tudi sedaj niso odnehali častniki z vežbanjem. Polkovnik Török, ki že ni mogel več sedeti na konju, odpeljal se je domov. Njegov namestnik Grünzweig

pa je podil vojake dalje po razbeljenem skalovju tako dolgo, da je padla polovica vojakov. Devet vojakov se je mrtvih zgrudilo še med vajo na tla, šest vojakov je umrlo v bolnici, petdeset jih leži v bolnici, ki se bore s smrtjo, štirje pa se pogrešajo. Mogoče, da leže v kakem jarku mrtvi, ah so se poskrili ter gredo rajši kot vojaški begunci v ječo, kakor da bi pa končali na kraških pečinah svoje mlado življenje. Vojno ministarstvo se sicer sedaj opravičuje ter pravi, da obžaluje celo zadevo, toda te krokodilove solze, katere joče ministarstvo, ne zbudijo mrtvih in tudi ne da zdravja bolnim. Seveda obstoji polk iz samih Slovkov in za te se v Avstriji nihče ne poteguje.

Bogat berač. V Ljubljani so prijeli pretekli mesec berača Ivana Ažmana. Pri njem so našli 65 kron denarja in hranilno knjižico, glasečo se na 270 K. Berač trdi, da si je denar prihranil.

Od strahu umrla. V Leobnu na Zgor. Štajerskem je hotela ugasniti čevljarjeva žena Antonija Tomazin luč. Pri tem se je svetilka razpočila in ženo je zadela od strahu srčna kap, da se je zgrudila mrtva na tla.

Najljubše društvo mesarjem. V New Yorku imajo neke posebne vrste društvo. Imenuje se »Beefeaters Association«. Udje tega društva se snidejo vsako leto ter se skušajo, kdo bo snedel več govejega mesa. Pred par dnevi so imeli zopet tak shod in jeden izmed udov je pri tej priliki pojedel pet in tri četrte funtov govedine. Lansko leto je pri tej priliki nekdo drugi pojedel sedem in pol funta mesa. Ubogi New York, če bi se ne imel s čim drugim ponašati, kakor s takimi ljudmi, ki v javnosti kažejo

svojo požrešnost ter so ponosni na to, da se morejo čim dalje bolj približati svojim podobnim bratom — sčetinarijem.

Bilka vzrok smrti. V Hainburgu na Nemškem je neki delavec popravljaj pot in postavil steklenico, v kateri je imel kavo, v travo kraj pota. Pozneje je popil kavo in ob enem mu je ušla v grlo tudi mala bilka, ki je padla v kavo, ne da bi jo delavec opazil. Takoj drugi dan je čutil bolečine v grlu in obrnil se je do zdravnika, a bilo je že prepozno. Vrat mu je začel vedno bolj otekat in slednjic ga je oteklina zadušila.

Iz vojaškega zapora pobegnil. V petek, dne 31. m. m. ponoči pobegnil je iz vojaškega zapora v šentpeterski vojašnici v Ljubljani prostak Ignac Potočnik, ki je bil v preiskavi zaradi tatvine. Potočnik je s silo vdrl iz zapora. Odtrgal je pri luknji na zapornih vratih paž in ko je tega odstranil, stegnil se je z roko ven, prijel za ključavnico in jo odlomil, na kar je lahko vrata odprl in sel ven. Zunaj na hodniku odprl je vrata v dimnik in se splazil skozi dimnik navzgor do podstrešja, kjer je skozi vrata v dimniku šel v podstrešje in odtod v skladišče, kjer si je nabral vrvi in jermenov, jih zvezal skupaj in se spustil pri strešnem oknu na vrt pri šentpeterski cerkvi, na kar je zbežal. Potočnik je pred dnevi pobegnil iz vojašnice, toda takrat so ga kmalu ujeli in ga pripeljali nazaj. Najbrže jo misli popihati v Ameriko, če ga ne bodo zopet utaknili v luknjo.

Loterijske številke

Gradec 1. avgusta: 52, 58, 65, 53, 64.
Dunaj 1. avgusta: 38, 70, 45, 21, 65.

Društvena naznanila.

- Dne 9. avg.: Društva »Kmetovalca« v Gotovljah občni zbor. O zvinoreji predava tudi potov. učitelj g. M. Jelovšek.
- » » » »Brala. društva pri Sv. Ani na Krembergu« občni zbor in veselica z govorom, petjem, tamb. in deklamacijo.
- » » » »Gledal. predstava v Žalcu v dvorani g. Fr. Hodnik-a s sodelovanjem slov. pevsk. društva »Edinost« in učit. zbora v Žalcu. Začetek ob polu 8. uri.
- » » » »Veselica v Žerovincih z gledal. predstavo, petjem, godbo itd. v prostorih g. Božidarja Pihlarja. Začetek ob pol 4. uri popoldne.
- » » » »Veselica rajhenburskih dijakov z 2 gledal. igrama, šaljivimi prizori, prostozabavo itd. v restavr. Unschuld. Začetek ob pol 8. uri zvečer.
- Dne 23. avg.: Veselica brala. društva pri Mali Nedelji z gledal. predstavi, petjem itd. v gostilni g. Senčarja. Začetek ob 3. uri pop. Vstopnina 20 v.
- » » » »Kmetijsk. društva v Lesnici pri Ozmozu zborovanje s poduč. predavanjem in različnimi zanim. poročili. Zborovanje je v šoli točno ob 2. uri pop.
- Dne 30. avg.: Veselica brala. društva pri Sv. Jurju ob Ščavnici s podučnim predavanjem in gled. igrama »Zamujeni vlak« in »Sv. Neža«.

Razpis štipendij.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj (posojilnica) razpisuje za učence na kmetijski šoli na Grmu za bodoče šolsko leto več štipendij.

Te štipendije se bodo podelile sinovom večjih kmečkih posestnikov iz sodnijskega okraja ptujskega.

Pismene prošnje so pri podpisnem ravnateljstvu vložiti do 15. avgusta 1903 in morajo prosilci izpolniti vse pogoje, predpisane za sprejem učencev v kmetijsko šolo na Grmu.

Na Ptuj, dne 25. julija 1903.

886 3-1

Ravnateljstvo.

Zahvala.

Povodom zlate sv. maše dne 29. julija 1903 došlo mi je toliko čestitk pismenih in brzojavnih, da mi ni mogoče, vsakemu se posebej zahvaliti, zato to prijetno dolžnost storim tem potom s prisrčno željo, da ljubi Bog dá vsakemu mojemu predragemu čestilcu dočakati še mojih let.

V Polji, dne 30. julija 1903.

Martin Kragl,
zlatomašnik in župnik.

894 1-1

Trgovskega učenca

s poštene hiše, z dobro šolsko izobrazbo sprejme takoj
tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kor. ul. 5.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujejo častit. gosp. Ivanu Gajšek, župniku, slav. učitelstvu, prijateljem in znancem, kateri so našega ljubega očeta oziroma dedeka

Antona Žogan

posestnika, šol. ogleda in načelnika krajn. šol. sveta
pri Sv. Vidu

na zadnjem potu v boljšo domovino spremili.

Umrli so dne 27. avg. t. l. na srčnem kapu v 77. letu.

Bodi jim zemlja lahka! 898 1-1

Sv. Vid, dne 31. avg. 1903.

Žalujoči otroci in vnuki.